

Lisa P-V. KMH programmi kohta esitatud kirjalike küsimuste ja ettepanekute arvestamise/mittearvestamise kokkuvõte.

Korduva ettepaneku puhul on tabelis antud viide ettepanekule, mille juures on esitatud põhjalikum selgitus.

Ettepanek	Arvestamine/mittearvestamine ja põhjendused
1. AS BCT , kiri 26.08.2013 nr O-161 (vt Lisa P-IV.A)	
Täpsustavad küsimused kavandatava tegevuse ja KMH läbiviimise kohta	Kiri ei sisaldanud ettepanekuid. Küsimustele vastati nii avaliku arutelu ajal kui ka kirjalikult.
2. Sillamäe Linnavalitsus , e-kiri 30.08.2013 (vt Lisa P-IV.B)	
1. Arvestada hindamisel saasteainete koguemissiooni, st olemasolevad ja kavandatavad saasteallikad kokku, sh lõhnaaistingud.	Seda on KMH programmi ptk 4.4 sõnastamisel juba arvestatud, kuid sõnastust täpsustati.
2.-3. Kompleksloa andmisel peab olema tingimuseks, ettevõtte teostab ise välisõhu pidevseiret või osaleb linna (sadamaala ettevõtete) välisõhu pidevseires. Teavitatakse avalikkust piirväärtuste ületamise ohust, sh lõhnaainete puhul. Vajadusel lõpetatakse töö.	Neid ettepanekuid analüüsitakse KMH läbiviimisel, kuid selle alusel ei ole põhjust KMH programmi täiendada – seiretemaatika ja leevendavad meetmed on juba olemasoleva programmi ptk 4.4. järgi KMHS käsitletavaks teemaks.
4. Käsitleda aruandes raudteetransporti: linna territooriumil asuv maantee ja raudteeristmik on olulise riski allikas.	Lisati KMH käigus hinnatavate teemade loetellu tehase toorme ja toodangu transpordist tingitud mõjude hindamine, sh antakse hinnang riskidele.
5. Täpsustada, et hinnatakse tehast, mille sisendvõimsus on 2 miljonit tonni aastas.	Arvestatud. Programmis jäeti alles viide, et perspektiivis on võimalik tehase 3. etapi käivitamine, kuid hindamine viiakse läbi 2 miljonit tonni tooret töötleva tehase kohta.
6. Hinnata mõju teistele tööstusala ettevõtetele ja anda soovitusel vajalikeks kujadeks ja muudeks ohutust tagavateks tegevusteks.	Need teemad on osaks KMH raames läbiviidavast riskide hindamisest. KMH programmi sõnastust täpsustati.
7. Täpsustada meetodikat, kuidas ilma tehnilise projektita hinnatakse puhastusseadmete toimimist, utiliseeritavate jäätmete teket, õhuheitmeid jmt.	Teemat käsitleti avalikul arutelul. Programmi sissejuhatusse lisatud viide, et KMH viiakse läbi ehitusprojekti koostamise käigus. Lisaks on ptk 4.5 lisatud kommentaar hindamiseks vajaliku teabe detailsuse kohta.
3. Eesti Looduskaitse Seltsi Sillamäe osakond , kiri 30.08.2013 nr 9.1/7, vene keeles (vt Lisa P-IV.C)	
1. Täiendada programmi hinnangu kas planeeringutega on või ei ole ette nähtud naftasaaduste ümbertöötlemistehase rajamine	Arvestatud. KMH programmile lisati hinnang otsustaja valitud menetlusviisi kohta, sh hinnati planeeringute algatamise vajadust – vt programmi Lisa 1.
2. Aruandes hinnata, kas väljapakutud asukoht vastab õigusaktide nõuetele. Kas on vajalik uus detailplaneering või olemasoleva muutmine?	Õigusaktide nõuetele vastavus on iga hinnatava teema osaks. Eraldi õigusaktidele vastavuse hindamist KeHJS § 20 lg 1 ei eelda. Vastavus planeerimisseaduse § 29 ² ehk olulise ruumilise mõjuga objekti (ORMO) asukohavaliku kohta on käsitletud programmi ptk 4.2, teemat täiendati Lisaga 1.

Ettepanek	Arvestamine/mittearvestamine ja põhjendused
3. Ei ole aru saada, millele KMH tehakse: - tehase asukohavalikule, KMH projekteerimisprotsessis või projekteerimistingimuste taotlusele. Seetõttu on vaja muuta KMH programmi struktuuri ja nimetust.	Lisati tiitellehele ja sissejuhatusse viide, et KMH viiakse läbi ehitusprojekti koostamise käigus. KeHJS nõuded programmi ja aruande sisule ei sõltu KMH objektist, seetõttu puudub vajadus muuta väljapakutud KMH programmi struktuuri.
4. Hinnata kõikide olemasolevate ja kavandatavate ettevõtete koostmõju, sh ei tohi tekitada soovimatut lõhnaaistingut.	Sama, mis 2.1. KMH programmi sõnastust täpsustati.
5. KMH programm ei ole algatamise korraldusega vastavuses, st kavandatakse naftatehast võimsusega kuni 3 miljonit tonni aastas.	Sama, mis 2.5. KMH programmis tehti vajalikud parandused.
6. Ei ole viidatud, milliste meetoditega on kavas keskkonnamõju hinnata.	KMH programmi ptk 4.4 lisati viide, et meetodika kirjeldus on toodud ptk. 4.5
7. Puudub tehase tehnoloogiliste protsesside kirjeldus	KeHJS § 13 esitab nõuded KMH programmi sisu kohta, mis ei eelda tehnoloogiliste protsesside kirjeldamist (tuleb esitada lühikirjeldus kavandatava tegevuse kohta). 3.09.2013 toimunud KMH programmi avalikul arutelul ilmnnes teema olulisus kohaliku elanikkonna jt menetlusosaliste jaoks, otsustas juhtekspert esitada programmi koosseisus tehnoloogilise protsessi kirjelduse, mis on aluseks mõjude hindamisel. Esitatud programmi Lisas 3.
8. Hinnata piiriülese mõju võimalikkust	Piiriülese mõju esinemisvõimalust peab hindama otsustaja enne KMH algatamist. KMH programmi on täiendatud eksperdi hinnanguga piiriülese mõju kohta - Lisa 2.
9. Programmis näha ette mõju hindamine tööstusterritooriumil ja sadamas tegutsevatele ettevõtetele koos soovitustega vajalike kauguste osas (mõjutsoonide eraldamine).	Sama, mis 2.6. KMH programmi sõnastust täpsustati.
10. Kavandatava tehase territooriumi piiril näha ette välisõhu saaste pidevseire.	Sama, mis 2.2-3. Arendaja seisukohta arvestades lisati programmi ptk 4.4 viide, et välisõhu pidevseiresüsteem rajatakse.
11. Näha ette ehitusprotsessi KMH (sh diktüoneemakildaga seotud tööd).	Ehitusaegsete mõjude hindamine oli ptk 4.4. loetelus ette nähtud. Seda loetelu liigendati paremini arusaadavaks ja täiendati diktüoneemakilda teema hindamisega.
12. Näha ette moodustuvate jäätmete hindamine (8 000 t/a).	Jäätmetekke teema oli programmi ptk 4.4 hinnatavate mõjude loetelus kajastatud. Loetelusse lisati „Jäätmete käitlemisega seotud mõjud“.
13. Näha ette kasvavate transpordivoogude mõju ja sellega seotud riskide analüüs	Sama, mis 2.4. Ettepanekuga arvestatud.
(14.) Teeme ettepaneku KMH programmi täiendada ja korraldada uus avalik arutelu.	KMH programmi täiendati ja täpsustati sõnastust. Uue arutelu korraldamisest anti selgitused 3.09.2013 avalikul arutelul – selleks puudub KeHJS § 18 lg 3 järgi alus.

Ettepanek	Arvestamine/mittearvestamine ja põhjendused
4. Ida päästkeskuse kriisireguleerimise büroo , kiri 02.09.2013 nr 7.3-4.3/7494. Samuti 18.07.2013 nr 7.3-4.3/6525 (vt Lisa P-IV.D)	
(1.) Lisada programmi 18.07.2013 kirjast tulenev ettepanek koostada KMH raames tehase rajamiseks riskianalüüs.	Programmi ptk 4.4 oli riskihindamise teema sõnastatud „Kemikaalide käitlemisest tingitud riskide hinnang, sh ohutsoonide ulatuse hindamine“. Sõnastust täpsustati, st viidatakse riskide hindamisele. Ptk 4.5 lisati täpsustav selgitus, et riskide hindamist tehakse projekteerimisstaadiumis kemikaaliseaduse § 14 lg 3 mahus.
(2.) Kuna üldine ohtlikke veoste kogus suureneb, tuleb KMH aruandes seda teemat hinnata.	Sama, mis 2.4 ja 3.13 . Ettepanekuga arvestatud
(3.) Palume lisada Päästeameti Ida päästkeskuse menetlusosaliste ja huvitatud isikute tabelisse	Lisatud, st ettepanekuga arvestatud.
5. Sillamäe Korteriomanike Ühing , kiri 02.09.2013, vene keeles (Lisa P-IV.E)	
1. Ptk 1 lk 4: loetletud detailplaneeringute hulgas puudub naftatöötlemistehase planeering. Teha vastav detailplaneering	Olemuselt sama, mis 3.1 ja 3.2. Programmi täiendati Lisaga 1, milles on selgitused, et Sillamäe sadama detailplaneeringu alal määratakse ehitiste arv ning paiknemine ehitusprojektiga. Tehase DP ei tehta.
2. Ptk 2 on tehase rajamise eesmärgina toodud ettevõtjate ärihuvid realiseerimine. Linna elanike huvides on sotsiaalfondi loomine. Tuua välja kuidas arvestatakse linnaelanike huvidega.	3.09.2013 koosolekul tutvustas arendaja, milliseid sotsiaalseid tagatisi tehase rajamine annab, sh ollakse valmis siduda tehase rajamine linnale vajaliku sotsiaalobjekti ehitamisega. KMH programmi ptk 2 on vastavalt täiendatud.
3. Milliseid jäätmete puhastustehnoloogiaid on kavas kasutada? Võrrelda alternatiivseid tehnoloogiaid ja soovitada neist välja ehitada kõige efektiivsem.	Antud selgitus jäätmekäitluse kontseptsiooni kohta – tee-ehitusmaterjalide tootmine. Programmi ptk 4.4 on lisatud hinnatavate mõjuvaldkondade loetelusse teema „Jäätmete käitlemisega seotud mõjud“ (sarnane 3.12)
4. Millised normatiivid on kehtestatud A kategooria ettevõtte asukoha (naabruse) suhtes, kas neid antud juhul ei rikuta?	Antud selgitus, et õigusaktides ei ole kehtestatud konkreetseid kaugusi. Hinnang antakse koostatava riskide hindamise käigus (sarnane 2.6 ja 3.9).
5. Kas on võimalik kasutada tehase asukohana krundi 2e, mis asub merre täidetud alal ja on linna piiridest kaugemal?	Sadama arenguplaanide kohaselt ei ole see võimalik. Krundi väljavenitatud kuju tõttu on tehase tehnoloogilised sõlmed linna keskusest ligikaudu sama kaugel kui tehas asuks täidetud alal. KMH programmi ptk 4.1 esitatud kirjeldust täpsustati vastavalt.
6. Hinnata transpordist tingitud müra ja vibratsiooni, õhusaastet.	Sama, mis 2.4 , 3.13 ja 4.2 . Ettepanekuga arvestatud.

Ettepanek	Arvestamine/mittearvestamine ja põhjendused
7. Kirjeldada muuhulgas mitte ainult naftatöötlemise alternatiivset tehnoloogiat vaid ka õhupuhastuse alternatiivseid tehnoloogiaid; valida välja kõige efektiivsem antud ettevõtte jaoks.	Selgitatud PVT vastavushinnangu olemust. PVT juhendis toodud meetmeid ei ole KMH aruandes põhjust ümber kirjutada ja neid alternatiividena võrrelda. Alternatiivide võrdlemine on vaja teha juhul, kui arendaja kavandatud tehnoloogia ja/või meetmed ei ole PVT juhendist kirjeldatud. KMH käigus antakse võrdlev hinnang kavandatavale tehnoloogiale ja tavapärasele katalüütilisele krakkimisele. (sarnane 2.7)
8. Põhjalikult kirjeldada kõik riske, mis on seotud toorme transpordiga nii merel kui maismaal ja nafta töötlemise tehnoloogilise protsessiga.	Sama, mis 2.6, 3.9 ja 4.1. KMH programmi sõnastust täpsustati.
9. Näidata naftatöötlemistehase ohuklass.	Tegemist on A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõttega. See viide lisati KMH programmi ptk 4.3 viimasesse lõiku.
10. Täiendada firma Alkranel koostatud aruandes Sillamäe linna summaarse õhuheite tabelit naftatehase heite andmetega.	Ettepanek KMH läbiviimise kohta. KMH aruandesse vastav tabel lisatakse.
11. Küsimus määratud raudtee-vagunite lõhnaheitest, mis olla Tallinna sadama peamiseks probleemiks.	Selgitatud Muuga sadama näitel, et eeldatavalt probleem masuudi käitlemisel. Antud ülevaade tehases rakendatavatest meetmetest.
(12.) Ei pea võimalikuks tehase rajamist, kui Sillamäe sadamasse ei rajata lubatud välisõhu kvaliteedi pidevseiresüsteemi.	Sillamäe Sadama esindajad andsid arutelul vastuse, et seiresüsteemi hange on läbi viidud 2014. a. kevadeks. Ka naftatehasel on kavas rajada oma pidevseiresüsteem. (sarnane 2.2-3 ja 3.10)
6. Keskkonnaamet, kiri 03.09.2013 nr V 6-7/13/19698-3 (Lisa P-IV.F)	
1. Arvestada kõikvõimalike saasteallikate koosmõjuga.	Sama, mis 2.1 ja 3.4. KMH programmi sõnastust täpsustati.
2. Tuua välja kuidas planeeritavad tegevused on vastavuses strateegiliste arengudokumentidega.	Ptk 4.4 toodud mõjude loetelu sõnastati täpsemini. Olemuselt sama, mis 3.1, 3.2 ja 5.1.
3. Naftatöötlemistehas on olemuselt olulise ruumilise mõjuga objekt. Programmist ei selgu, kas ja kuidas on arvestatud planeerimisseaduses § 29 ² sätestatud ORMO asukohavaliku regulatsiooniga.	Avalikul väljapanekul olnud KMH programmi ptk. 4.2. oli lk. 9-10selgitus PlanS § 29 ² lg 3, 4, 6 ja 8 sätetest ehk ORMO asukohavaliku asjaoludest. Täiendavad selgitused lisatud programmi lisana 1. (olemuselt sarnane eelmise küsimusega).
4. Keskkonnaameti hinnangul kaasneb kavandatava tegevusega kumulatiivne piiriülene mõju.	Sama, mis 3.8. Programmi lisatud hinnang Lisana 2. Eeldatavalt olulist piiriülest mõju ei kaasne, sh kumulatiivset.
5. Programmis järgi rajatakse tehas 3-s etapis, kolmandat etappi pole kirjeldatud. Hinnata ka 3. etappi.	Sama, mis 2.5 ja 3.5. KMH programmis tehti vajalikud parandused ning 3. etappi ei hinnata.
6. Palume kohendada programmi p 4.5 lg 2 sõnastust riskihinnangu eri tüüpi hinnangute ühitamisest.	KMH programmi ptk 4.5 lisatud vastavad selgitused.

Ettepanek	Arvestamine/mittearvestamine ja põhjendused
7. Vaja ümber struktureerida programmi p 4.4 hinnatavate mõjude loetelu, nt eraldi välja tuua ehitamise ja käitamise soetud mõjud.	Programmis ptk 4.4 toodud mõjude loetelu on ümber struktureeritud. Eristatud on mõjud, mida hinnatakse tehase rajamisega, ehitamisega ja tegevusega.
8. Programmis on tehase võimsus kuni 3 miljonit t/a, kuid projekteerimistingimuste taotluse kohaselt 2 miljonit tonni aastas. Palume viia vastavusse.	Sama mis 5. KMH programmis tehti vajalikud parandused
9. Programmi järgi ei hinnata tekkivate jäätmete mõju, ei täpsustata käitlemist, jms. Tuleb hinnata ka jäätmekäitleja võimekust ülevõetavate jäätmete käitlemiseks.	Sama, mis 3.12. Programmi ptk 4.4 on vastavad teemad lisatud.
7. Eesti Looduskaitse Seltsi Sillamäe osakond , kiri 02.09.2013 nr 9.1/8, vene keeles (Lisa P-IV.G). Kiri anti üle 3.09.2013 avaliku arutelu lõppemisel.	
1. Pärast peatükki „Sissejuhatus“ lisada peatükk „Programmi koostamise eesmärk“, milles tuua välja alapeatükid vastavusest keskkonnakaitse standardite nõuetele, võimaliku keskkonnanahju hindamine ja info kavandavast majandustegevusest.	KMH programmis on teave keskkonnamõju hindamise sisu kohta esitatud ptk 4, mis omakorda on liigendatud alljaotisteks. Üldiselt on nimetatud teemad kajastatud. Ptk 4.4 toodud mõjuvaldkonna loetelus tuuakse välja, et PVT vastavuse hindamisel esitatakse ka ülevaade naftatehasele asjakohasest keskkonnajuhtimissüsteemist.
2. Tuua üheselt välja kavandatava tegevuse sisendvõimsus tooraine järgi.	Sama mis 3.5 (ettepanek juba esitatud).
3. Tuleb näidata mitte ainult jäätmete kogused vaid etapikaupa ka heide välisõhku ja heide vette.	Lisatud selgitused, miks ei ole arendaja esitatud andmeid programmi lisatud. KeHJS § 13 p 2 ja p 3 ei näe samuti ette nende andmete esitamist, programmi ei täiendata.
4. Tuleb täpsustada piirkonnas, sh Sillamäe linnas asuvate kultuuriväärtuste loetelu	Selgitatud, et KMH metoodika ei näe ette entsüklopeedilise ülevaate esitamist vaid kajastama neid keskkonnaosi ja -tingimusi, mis on vajalikud mõjude prognoosimiseks.
5. Anda viide dokumendile, mille alusel on lubatud sadamasse rajada nafta rafineerimistehas kui olulise ruumilise mõjuga objekt (ORMO).	Selleks dokumendiks on planeerimisseadus, mille § 29 ² lg1 on loetletud ORMO tunnused. Olemuselt sama, mis 3.1, 3.2, 5.1, 6.2, 6,3. Selgitused olid antud ptk 4.2, täiendavad selgitused anti programmi lisana 1.
6. Lisada peatükk „Olemasoleva (foonilise) keskkonnaseisundi hinnang naftatöötlemistehase asukoha piirkonnas, sh välisõhk, pinnas, veeressursid, taimkate, kalavarud.	Selgitatud, kuidas programmis need teemad on kaasatud. Programmi ptk 4.4 täiendati ka pinnasele avaldavate mõjude hindamisega.
7. Nõudmised KMH aruande koostamise kohta, kokku 8 teemat.	Nende teemadega arvestatakse võimaluste piires aruande koostamisel. Ei kaasata elektromagnetkiirguse mõju hindamist ja reostuse likvideerimise meetmete kirjeldust.
8. Ettepanekud keskkonnaseire korraldamiseks nii naftatehase ehitamise kui töötamise ajal.	Selgitus, et KMH programmi sõnastus on piisav tagamaks et KMH aruande koosseisus esitatakse keskkonnaseire tingimused.

Ettepanek	Arvestamine/mittearvestamine ja põhjendused
9. Lisada peatükk „sotsiaal-majanduslikud tingimused kavandatava tegevuse elluviimiseks“.	KMH programmi täiendamine põhjendatud, kuna see juba sisaldab vastavat hindamis-teemat.
10. KMH programmis ja KMH aruandes tuua eraldi nimekirjana välja kasutatud õigusaktide ja normatiivdokumentide, uuringute jms loetelu.	KMH programmis ei ole ette nähtud esitada hindamise aluseks olevate allikmaterjalide loetelu. KMH aruandes tuleb see KeHJS § 20 lg 1 p 13 esitada, millele pn programmis ka juba viidatud.
(11.) Korraldada uus programmi avalik arutelu, teavitada sellest vähemalt 20 päeva ette.	Sama, mis 3.14 (ettepanek juba esitatud). Ettepanek ei ole põhjendatud.
(12). KMH aruande väljapaneku kestus vähemalt 30 päeva selle toimumise teate avaldamisest	Ettepanekuga arvestatud, programmis on Tabelis 1 toodud ajakavva lisatud vastav viide.